

اسرار عشق و مستی

فارسی عمومی

مستجاب است به منی مطلق

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق

سرشناسه :	بهمنی مطلق، حجت الله، ۱۳۵۰
عنوان و نام پدیدآور:	اسرار عشق و مستی (فارسی عمومی)/حجت الله بهمنی مطلق.
مشخصات نشر:	تهران: ویسپار، ۱۳۹۸
مشخصات ظاهری:	۱۵۱ص
شابک:	۹۷۸۶۲۲۹۹۸۳۴۲۳
وضعیت فهرست نویسی:	فیا.
پاراشفت:	کتابخانه
موضوع:	ادبیات فارسی - مجموعه ها
موضوع:	Collections - Persian literature
رده بندی کنگره:	PIR ۴۰۰۰
رده بندی دیویی:	۷۰۵
شماره کتابشناسی ملی:	۵۹۰۰۰۵

سال و نوبت چاپ	: ۱۳۹۸ / اول
شمارگان	: ۱۰۰۰
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۸۳۴-۲-۳
قیمت	: ۳۰۰۰۰ تومان
تلفن مرکز پخش	: ۳۳۵۸۵۳۹۹ - ۳۳۵۸۸۱۴۳ - ۰۲۱

همه ی حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست

۷	پیش‌گفتار
۱۰	مَنّت خدا را
۱۲	زبان و ادبیات
۱۵	فصل یکم: شعر سنی
۱۵	شعر
۱۷	قالب‌های شعری
۲۱	هرگز از تو نگردم (غزل)
۲۲	راه دانش (مثنوی)
۲۲	بی‌روی تو (رباعی)
۲۳	به از مردمی کار نیست (مثنوی)
۲۴	پادشاهی فریدون (مثنوی)
۲۶	سفر (قطعه)
۲۷	آیین مردم هنری (قطعه)
۲۷	هنرآموزی (مثنوی)
۲۸	خشنودی (مثنوی)
۲۸	کم‌گویی (مثنوی)
۲۹	پیرزن و سنجبر (مثنوی)
۳۱	وصف بهار (قصیده)
۳۲	مرض عشق (غزل)
۳۳	سرِ عشق (غزل)

۳۴	در قناعت (مثنوی).....
۳۶	شرح عشق و عاشقی (مثنوی).....
۳۷	کودک حلوا فروش (مثنوی).....
۴۰	رننگِ اُلفت (غزل).....
۴۱	قصر اَمَل (غزل).....
۴۲	نسیم جعد گیسو (غزل).....
۴۳	قصّه ی بوالعلا (قطعه).....
۴۴	سَر د آشاران (قطعه).....
۴۷	سَر دشت چمن (غزل).....
۴۷	مرد نقاش (غزل).....
۴۸	چند دوییتی.....
۵۰	چند رباعی.....

فصل دوم: شعر نو

۵۳	قالب‌های شعر نو.....
۵۷	هست شب (نیمایی).....
۵۸	انگور (نیمایی).....
۶۰	پشت دریاها (نیمایی).....
۶۲	اشفاق (سپید).....
۶۳	مرگ نازلی (سپید).....
۶۵	مزمور درخت (نیمایی).....
۶۵	کوچ بنفشه‌ها (نیمایی).....
۶۷	ای کاش (سپید).....

فصل سوم: نثر فارسی

۶۹	انواع نثر فارسی.....
۷۱	ابراهیم در آتش.....
۷۳	آسیای حسین آباد.....

۷۴	تو مدان میهنگی.....
۷۵	سُبع هشتم.....
۷۶	فرهنگ و هنر آموختن.....
۸۰	مرگ احمد حسن.....
۸۱	داستان بوزر جمهر.....
۸۴	شناختن نفس خویش.....
۸۶	حقیقت و روح نماز.....
۸۸	أسرار قرآن.....
۹۰	بُزروب طیب.....
۹۳	ابوالحسن خنسی و محمود غزنوی.....
۹۶	حکایت‌های گمان ساسی.....
۱۰۱	عزت آزادی.....
۱۰۹	طومار حیرت.....
۱۱۲	با فرهنگ و بی فرهنگ.....

۱۱۷ فصل چهارم: دستور زبان و کلیات ادبی

۱۱۷	دستور زبان فارسی.....
۱۲۸	نگارش.....
۱۲۸	نشانه‌های نگارشی.....
۱۳۱	نامه‌های اداری.....
۱۳۳	گزارش‌نویسی.....
۱۳۵	درست‌نویسی و املا.....
۱۴۵	آرایه‌های ادبی.....

ای نام تو بهترین سرآغاز
بی نام تو نامه کی کنم باز

پیش گفتار

کتابی که در پس این پیش گفتار می آید برگزیده‌ای از نظم و نثر فارسی است همراه با مباحثی درباره‌ی دستور زبان، درست نویسی و املا، نگارش و آرایه‌های ادبی که برای درس زبان و ادبیات فارسی عمومی دانشگاه و مراکز آموزش عالی تدوین شده است. هرچند برای این عنوان درسی کتاب‌های متعددی چاپ شده و در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته است، اما معمولاً در این کتاب‌ها به گزینش نثرهای نظم و نثر ادبی آن هم گاه نمونه‌های دشوار و متکلف پرداخته‌اند که نه تنها رغبت و شور و شوقی در مخاطبان ایجاد نمی‌کند، بلکه با هدف این درس هم که بخشی از آن آموزش درست نویسی و آشنایی با گونه‌ی ساده و درست زبان فارسی است، ناسازگار است. کتاب «اسرار شکر مستی» با توجه به هدف درس زبان و ادبیات فارسی عمومی بر مبنای اصول زیر تدوین شده است:

۱- این کتاب از چهار فصل تشکیل شده است. فصل‌های یکم و دوم به نمونه‌های شعر فارسی اختصاص دارد که در ابتدای هر فصل قالب‌های شعری تعریف شده و سپس نمونه‌ها آورده شده است. در فصل سوم پس از تعریف انواع نثر فارسی نمونه‌های نثر از نویسندگان گذشته و معاصر نقل شده است. فصل چهارم شامل چهار مبحث دستور زبان فارسی، درست نویسی و املا، نگارش و آرایه‌های ادبی است. در این فصل دو اصل اختصار و کاربردی بودن مباحث رعایت شده است.

۲- در گزینش نمونه‌ها سعی شده علاوه بر زیبایی، جذابیت و سادگی که برای جذب مخاطب ضروری است، آثاری انتخاب شود که هم از نظر فرم و هم از نظر معنی ممتاز باشند. رسالت ادبیات علاوه بر لذت‌بخشی، فرهنگ‌سازی و آموزش فضایل اخلاقی است، بنابراین باید نمونه‌هایی که برای کتاب‌های عمومی گزینش می‌شوند، علاوه بر فرم و ادبیت قوی و غنی، از معنای عالی و عمیق هم برخوردار باشند.

۳- از آن جا که مولف بر این باور است که در این درس باید نوشتار دانشجویان تقویت شود و این هدف با تعریف قواعد نگارشی و حفظ کردن آن‌ها مُحَقَّق نمی‌شود بلکه باید دانشجویان نثرهای درست‌نویسندگان بزرگ و صاحب‌قلم فارسی را بسیار بخوانند، سعی شده نمونه‌های پُر سبکی از نثر ساده و فصیح فارسی مانند نثر بیهقی، قابوس‌نامه و کیمیای سعادت، از گذشتگان و نثر حسین یوسفی، عبدالحسین زرین‌کوب و محمدعلی اسلامی ندوشن از معاصران آورده شد تا دانشجویان با نثرهای ساده و درست آشنا شوند و آن‌ها را سرمشق خود قرار دهند.

امروز بسیاری از درس‌خوانده‌ها جمله‌ای «ساده» و «مرکب» را خیلی خوب تعریف می‌کنند و در آزمون‌های چندگزینه‌ای هم پاسخ درست را خوب «تیک» می‌زنند ولی از نوشتن یک جمله‌ی ساده‌ی درست عاجزند چرا که در آزمون‌ها «تیک» می‌زنند و در نوشتن‌های دیگر هم معمولاً دکمه‌های صفحه‌کلید را فشار می‌دهند. حتی حرف‌ها را هم شاید نشاناسند و فقط جای آن را بر روی صفحه‌کلید حفظ کرده باشند. بخش درست‌نویسی و املا در راستای حل همین مشکل تدوین شده است. البته حل این مشکل علاوه بر این نیازمند آن است که دانشجویان را بیشتر به نوشتن و خواندن واداریم. همه‌ی دانشجویان ملزم شوند نکاتی را یادداشت برداری کنند و متون تعیین شده‌ای را هر جلسه پیش مطالعه کنند و در کلاس از رو بخوانند. حتی با برنامه‌ریزی فرصتی برای آزمون شفاهی فراهم کنیم.

۴- نام‌گذاری درس‌ها بر اساس محتوا و نیز عناصر زبانی موجود در متن آن‌ها صورت

گرفته تا مَبین صورت و معنی درس باشد. عنوان اصلی کتاب هم از بیت: «با مدعی مگویند اسرار عشق و مستی / تا بی‌خبر بمیرد در درد خودپرستی» گرفته شده است. با این تناسب که از سراسر ادب فارسی گلبانگ عشق و رهایی از خویش و خودپرستی به گوش

می‌رسد و به نظر می‌رسد بزرگ‌ترین درس ادب فارسی، درس وارستگی و رهایی از آزمندی و وابستگی و دل‌نهادگی‌هاست. وابستگی بدترین بیماری روح و جان بشر است که منشأ بسیاری از بداخلاقی‌ها و ناهنجاری‌ها می‌شود و در بیت منظور، حافظ آن را «درد خودپرستی» می‌خواند و نوشداروی آن را عاشقی و مستی می‌داند.

باری هدف از تدوین این مجموعه، آشنایی بیشتر دانشجویان با زبان و ادب فارسی و تشویق و ترغیب ایشان به مطالعه‌ی بیشتر این حوزه‌ی فرهنگی است تا از این طریق هم قدر و قیمت این سرمای عظیم و عزیز ملی را بهتر بشناسند و بیش از پیش در راستای به کار بردن درست زبان فارسی، و پاسداری و صیانت از آن بکوشند و هم با بهره‌مندی از آن و اعتلای فکر و فرهنگ حوش انسان‌هایی پالوده از نفسانیت، و درست‌کردار و والامنش پرورش یابند و جامعه‌ی برای تولیدی‌های اخلاقی بسازند. امیدواریم این هدف محقق گردد.

حجت‌الله بهمنی مطلق

پاییز ۱۳۹۸